

Pressiteade

Luxembourg, 21. juuli 2016

Biokütuste sertifitseerimine: ELi audiitorite sõnul on puudusi süsteemi tunnustamises ja järelevalves

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt võivad puudused säästvate biokütuste süsteemi tunnustamismenetlustes takistada ELi transpordisektoris 2020. aastaks kasutatavale taastuenergiale seatud eesmärkide saavutamist.

Taastuenergia direktiivi raames tohib transpordisektoris 2020. aastaks taastuvatest energiaallikatest toodetud energia 10 % osakaalu eesmärgi mõõtmiseks kasutada vaid säästlikuks tunnustatud biokütuseid. Suurem osa ELi turule jõudnud biokütustest sertifitseeritakse komisjoni tunnustatud vabatahtlike kavade kaudu. Audiitorite hinnangul vähendavad kavade usaldusväärsust aga puudused komisjonipoolses tunnustamismenetluses ja järelevalves.

Aruande eest vastutava kontrollikoja liikme Bettina Jakobseni sõnul „on ELi 2020. aastaks transpordisektorile taastuenergia kasutamiseks seatud eesmärgid olulised nii ELi keskkonna kui kõigi transpordikasutajate jaoks. Edusammude mõõtmine peab aga põhinema õigetest andmetel ja usaldusväärsetel sertifitseerimissüsteemil. Seda meie auditiga uuritigi.“

Komisjon ei nõudnud vabatahtlikelt kavadelt kontrollimist, et sertifitseeritavate biokütuste tootmine ei tekita olulisi riske, nagu maa valdamisega seotud konfliktid, sunniviisiline töö või laste tööjõu kasutamine, põllumajandusettevõtjate kehvad töötingimused ning oht tervisele ja turvalisusele. Kavade hindamise käigus ei käsitletud maakasutuse kaudse muutuse mõju biokütuste säästvusele (kompenseerimaks toidukultuuride kasutamist biokütuse tootmiseks, tuleb toiduvarude tagamiseks harida rohkem maad). Audiitorid küll tunnustavad, et maakasutuse kaudse muutuse mõju on tehniliselt raske hinnata, kuid sertifitseerimissüsteemi asjakohasus on ilma selle teabeta puudulik.

Audiitorite sõnul tunnustas komisjon kavasid, millel puudusid asjakohased kontrollimenetlused, tagamaks, et biokütused tõepoolest jäätmetest toodetakse, ning biokütuse tootmiseks vajalikud lähteained täidavad ELi põllumajandusele seatud keskkonnanõuded. Mõned kavad ei olnud piisavalt läbipaistvad või koosnes nende juhtimisstruktuur ainult mõnest liikmest, mis suurendas huvide konflikti riski ning takistas mõjusat teabevahetust teiste sidusrühmadega.

Komisjon ei tee tunnustatud vabatahtlike kavade tegevuse üle järelevalvet ega saa seetõttu olla kindel, et kavad

Pressiteate eesmärk on avaldada Euroopa Kontrollikoja vastu võetud eriaruande põhisõnumid.

Aruanne on tervikuna kättesaadav aadressil www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – pressiesindaja T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – pressiametnik T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

järgivad ka tegelikult nende tunnustamise aluseks olevaid standardeid; samuti ei suuda komisjon tuvastada nende eeskirjade rikkumisi.

Liikmesriigid vastutavad oma säästvaid biokütuseid puudutava statistika usaldusväärsuse eest, mille najal mõõdetakse transpordile seatud 10 % eesmärgi täitmisel tehtud edusamme. Audiitorid aga leidsid, et statistika võib olla liialdatud, sest liikmesriigid võisid selles esitada ka kütuseid, mille säästvus ei olnud kontrollitud. Probleeme esines ka andmete võrreldavusega.

Audiitorid kutsuvad oma **soovitustes** komisjoni üles tagama, et sertifitseerimiskavad:

- kontrolliksid, millises ulatuses põhjustab biokütuste tootmine olulist negatiivse sotsiaal-majandusliku mõju riski ning maakasutuse kaudset muutumist;
- kontrolliksid, et biokütuste lähteainete tootjad täidaksid ELi põllumajandusele seatud keskkonnanõudeid;
- tõendaksid piisavalt biokütustes kasutatud jäätmete ja jääkide päritolu.

Ühtlasi soovitavad audiitorid komisjonil:

- hinnata, kas kavade juhtimine vähendab huvide konflikti riski ja on küllaldaselt läbipaistev;
- kontrollida, kas tunnustatud kavad vastavad tunnustamise hetkel kehtivatele standarditele ning kas neil on läbipaistvad kaebuste esitamise süsteemid;
- nõuda liikmesriikidelt tõendeid nende biokütuseid käsitleva statistika usaldusväärsuse kohta ning ühtlustada biokütuste tootmiseks kasutatavate jäätmete määratlust.

Toimetajatele

ELi õiguses määratletakse biokütus kui „transpordis kasutatav vedel- või gaaskütus, mis on toodetud biomassist”, st bioloogiliselt lagunevast põllumajandusliku tootmise, metsa- ja kalatööstuse toodetest, jäätmetest ja jääkidest või tööstus- ja olmejäätmete bioloogiliselt lagunevast fraktsioonist.

Taastuenergia direktiivi kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et taastuvatest energiaallikatest toodetud energia osakaal kõikides transpordiliikides moodustaks 2020. aastaks vähemalt 10 % energia lõpptarbimisest transpordisektoris. Tegelikuses saab tehnoloogia arengu praegust seisut ja alternatiivsete energialiikide transpordis kasutamise võimalusi arvestades 10-protsendilise eesmärgi saavutada ainult juhul, kui kasutada ulatuslikult biokütuseid.

Võrreldes fossiilkütustega eraldub biokütuste põlemisel vähem kasvuhoonegaase, eelkõige süsinikdioksiidi. Selle põhjuseks on asjaolu, et biokütuse põlemisel eralduva süsinikdioksiidi kogus võrdub lähteaine kasvatamisel seotud kogusega (lähteaineteks olevad taimed seovad kasvades süsinikdioksiidi). See kehtib aga ainult juhul, kui puuduvad maakasutuse muutusega seotud täiendavad heited. Kui maakasutus muutub, tekitab toidukultuuride kasvatamiseks uue maa kasutuselevõtt ja harimine täiendavaid heiteid. Konkurentsi toiduainetööstusega ei teki juhul, kui biokütuseid toodetakse jäätmetest, jääkidest ja toiduks mittekasutatavast biomassist.

Audiitorid külastasid nelja liikmesriiki, kus toodetakse ja/või tarbitakse kõige suuremas mahus biokütuseid – Saksamaad, Prantsusmaad, Poolat ja Ühendkuningriiki.

Eriaruanne nr 18/2016: „Säästvate biokütuste sertifitseerimise süsteem Euroopa Liidus” on kättesaadav ELi 23 keeles.